SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

**Druk nr 42**
Warszawa, 25 listopada 2015 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

# - w sprawie stwierdzenia braku mocy prawnej uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 października 2015 r., w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego opublikowanej w Monitorze Polskim z 23 października 2015 r. poz. 1038.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Stanisława Piotrowicza.

(-) Piotr Babinetz; (-) Zbigniew Biernat; (-) Tadeusz Cymański; (-) Krzysztof Czabański; (-) Jan Duda; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Kazimierz Gwiazdowski; (-) Marcin Horała; (-) Robert Kołakowski; (-) Wiesław Krajewski; (-) Elżbieta Kruk; (-) Anna Krupka; (-) Jacek Kurzępa; (-) Beata Mateusiak-Pielucha; (-) Piotr Olszówka; (-) Adam Ołdakowski; (-) Grzegorz Puda; (-) Jarosław Szlachetka; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Piotr Uściński; (-) Jan Warzecha; (-) Jerzy Wilk.

*Projekt*

**Uchwała**

**Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej**

**z dnia..... listopada 2015 r.**

**w sprawie stwierdzenia braku mocy prawnej uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 października 2015 r., w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego opublikowanej w Monitorze Polskim z 23 października 2015 r. poz. 1038**

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza, że Uchwała Sejmu RP z dnia 8 października 2015 r. w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego (dot. Romana Hausera), opublikowana w Monitorze Polskim z 23 października 2015 r. poz. 1038 jest pozbawiona mocy prawnej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do Prezydenta o powstrzymanie się od odbioru ślubowania od osoby wskazanej w przedmiotowej uchwale.

## Uzasadnienie

Konstytucja, ustawa o Trybunale Konstytucyjnym oraz Regulamin Sejmu stanowią o wyborze osoby na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego w formie uchwały podejmowanej przez Sejm. Uchwała ta stanowi uwieńczenie procesu wyboru, a jedynym warunkiem nabycia przez nią mocy prawnej jest właściwe zainicjowanie i przeprowadzenie tego procesu.

Wybór osoby na stanowisko sędziego w procesie wydania uchwały jest czynnością konwencjonalną, a więc zachowaniem, którego skutki określają stosowne reguły sensu (reguły znaczeniowe). W przypadku czynności konwencjonalnej wywołującej skutki prawne, reguły sensu zawierają akty prawne (por. szerzej: L. Nowak, S. Wronkowska, M. Zieliński, Z. Ziembiński, Czynności konwencjonalne w prawie, Studia Prawnicze 1972, t. 33, s. 73 i n.; S. Czepita, Reguły konstytutywne a zagadnienia prawoznawstwa, Szczecin 1996; Z. Ziembiński, Teoria prawa, Warszawa 1978; S. Wronkowska, Z. Ziembiński, Zarys teorii prawa, Poznań 2001; Z. Ziembiński, Analiza pojęcia czynu, Warszawa 1972; uchwała TK z dnia 10 maja 1994 r., W 7/94, OTK 1994/1/23). Tryb podejmowania uchwał przez Sejm jest normowany przez Konstytucję, ustawy oraz Regulamin Sejmu. Powołane akty prawne tworzą zatem konwencje; zachowanie zgodne z nimi wywołuje przewidziane przez nie skutki prawne.

Brak dochowania wymaganych przez akt normatywny elementów procesu przyjmowania określonej uchwały, oznacza automatycznie brak dochowania przewidzianej przez prawodawcę konwencji, która ma wywoływać oznaczone w akcie normatywnym skutki prawne. Uchybienie choćby jednemu z elementów stanowiących o konwencji sprawia, że nie dochodzi do wywołania właściwych dla niej skutków prawnych.

Skoro Konstytucja, Regulamin Sejmu oraz ustawa o Trybunale Konstytucyjnym, normują proces podejmowania uchwał w sprawie wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego, określają zatem konwencję tego wyboru; nakazują oznaczony sposób postępowania, którego skutkiem ma być wybór osoby na stanowisko sędziego. Postępowanie niezgodne z nakazami norm prawnych w sprawie tego wyboru, nie może być traktowane jako postępowanie, którego skutkiem prawnym jest taki wybór. Bezcelowe byłoby ustanawianie reguł wyboru, gdyby uchwała podjęta w dowolny sposób mogła wywoływać skutki tego wyboru. Uchwała o wyborze na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego może wywoływać przypisane jej skutki tylko wtedy, gdy podjęta jest zgodnie z regułami znaczeniowymi, normowanymi aktem prawnym. W przeciwnym wypadku jest innym zachowaniem, choćby nawet podobnym do uchwały o wyborze, jednakże z pewnością z nim nietożsamym; jest więc zachowaniem, które nie może wywoływać skutków prawnych przypisanych uchwale o wyborze sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

Elementy procesu wydawania uchwały, a więc konwencji, nie mogą być wartościowane. Wszystkie nakazane przez prawodawcę przesłanki, niezależnie czy pochodzą z Konstytucji, ustaw czy Regulaminu Sejmu, muszą być spełnione, aby oznaczone zachowanie polegające w szczególności na wydaniu uchwały, mogło wywołać przewidziany prawem skutek. Jeżeli zatem spełnia się przesłanki określone przez Konstytucję i ustawy, a nie dochowuje nakazów wynikających z Regulaminu Sejmu, nie dochowuje się przewidzianej prawem konwencji i nie osiąga oczekiwanych skutków prawnych. Regulamin Sejmu ma bezpośrednią podstawę normatywną w art. 112 Konstytucji i gwarantuje jego autonomię. Ustawa sprzeczna z Regulaminem Sejmu uznawana jest za sprzeczną z samą Konstytucją. Niektóre przepisy ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, w szczególności art. 19 czy art. 137, mogą budzić wątpliwości z punktu widzenia ich zgodności z Regulaminem Sejmu, a tym samym z

Konstytucją. Sejm nie może jednak podejmować się tej oceny. Rozstrzygnięcie tej kwestii należy do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (art. 188 Konstytucji).

Niemniej ocena zgodności samego trybu podjęcia uchwał w sprawie wyboru osób na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego z prawem, a więc ustawą o Trybunale Konstytucyjnym oraz Regulaminem Sejmu, może być dokonana już tylko przez Sejm. Trybunał Konstytucyjny nie może badać realizacji przez Sejm jego funkcji kreacyjnej, a w efekcie zgodności wydanych w tym trybie uchwał Sejmu, które nie są aktami prawnymi, z ustawą o Trybunale Konstytucyjnym czy Regulaminem Sejmu, ponieważ wykraczałoby to poza kompetencje Trybunału, określone w art. 188 Konstytucji RP. Uchwała Sejmu w sprawie wyboru sędziego nie należy do katalogu aktów prawnych wymienionych w tym przepisie; nie jest aktem normatywnym. Jedynym władnym dokonać oceny legalności uchwały o wyborze osoby na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego, z punktu widzenia zgodności jej podjęcia z regułami postępowania wynikającymi z ustawy i regulaminu, jest więc Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Biorąc pod uwagę nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli należy stwierdzić, że przedmiotowe uchwały nie mogą być uznane za uchwały, które mają moc prawną przypisywaną przez stosowne akty normatywne uchwałom o wyborze osoby na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego (por. szerzej Z. Ziembiński, Analiza pojęcia czynu, Warszawa 1972).

Stwierdzając w niniejszej uchwale brak mocy prawnej uchwał o wyborze osób na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego, Sejm nie dokonuje czynności odwołania prawnie wybranych sędziów. Po pierwsze, niedopuszczalne jest odwoływanie legalnie wybranych sędziów Trybunału Konstytucyjnego (art. 180 ust. 1 Konstytucji); po drugie, nie można dokonać odwołania z funkcji, która nie została od początku objęta z uwagi na wadliwość wyboru.

Sejm jest jednak władny ocenić i konwalidować swoje działanie. Procedowane dziś stwierdzenie braku mocy prawnej powołanych uchwał jest elementem tej konwalidacji. Nie należy go zatem utożsamiać także z uchyleniem, unieważnieniem czy zniesieniem prawnie dokonanych uchwał i ich skutków. Stwierdzenie braku mocy prawnej uchwał jest jedynie uznaniem (oceną), że ich podjęcie nastąpiło z naruszeniem przepisów procedury. Naruszenie to decyduje o braku tożsamości tych uchwał z konstytucyjnie umocowanymi uchwałami w sprawie wyboru osoby na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Jego konsekwencją jest ponowne otwarcie możliwości przeprowadzenia procedury wyboru.